

Prea-frumoasa Aza

Lubirea acopere mulțimea
păcatelor; 1, Sf. Petru, IV, 8.

În veacurile cele dintăiu ale creștinismului în Alexandria egipteană trăia o fată foarte tânără și foarte frumoasă, egipteană, cu numele de Aza. Pentru frumuseța ei o numiau „Prea-frumoasa Aza”. Era orfană. Părinții ei au fost murit abia când ea ieșea din copilărie și i-au fost lăsat o avere mare. Aza avea o casă bine orânduită și spațioasă, grădina de vie pe deal către râul Nil. Ce a moștenit Aza i-ar fi fost de ajuns pentru a trăi o viață întreagă în deplină îndestulare, dar tânăra Egipteană era peste măsură de bună la inimă și milostivă către fiecare durere omească și nu socotia nimic când era vorba să ajute pe oamenii cari se aflau în necaz. De acela s'a produs cu ea o întâmplare fatală.

Odată, către seară, când se potolise pîrpilitoarea căldură egipteană, Aza merse cu servitoarele ei să se scalde în Nil. S'a scaldat și, răcorită, învelindu-se cu un veșmânt ușor, se întorcea încet acasă prin via ei. Servitoarele în acest timp au rămas încă la râu, pentru a strânge lucrurile de baie.

Seara, după ziua înăbușitoare, a fost delicioasă; lucrătorii, terminând treaba lor, s'au fost dus și via era deșertă. Aza putu să fie sigură că e singură în grădina ei, când, de-odată, cu mirare, și-a dat sama despre ființa unui om necunoscut. El parcă se ascundea și în același timp parcă lucra pe lângă un pom roditor. Se putea crede că el culege fructe și privește, cu frica să nu fie prins de grădinari. Egiptencei îi veni în gând să se apropie de necunoscut pentru a-i ajuta să culeagă răpede mai multe fructe și apoi să-l conducă, cu precauțiune, prin o potecă neumblată, până la malul Nilului, spre scaldătoare. Cu acest scop Aza merse către necunoscut.

Dar, când Egipteanca s'a apropiat, ea văzu că acest necunoscut nu culegea fructe, ci făcea cu totul altceva: lega o frânghie pe creanga unui bătrân copac. Lucrul acesta i se păru Azei de neînțeles, și ea s'a pitulat pentru a vedea ce va fi mai departe, iar necunoscutul făcu din frânghie un laț și-și băgă capu' năuntru...

Încă o clipă și el s'ar fi spânzurat în acest laț, din care fata

slabă n'ar fi putut să-l scoată, și, până când ea ar fi chemat pe oameni în ajutor, spânzuratul ar fi fost mort..

Trebuia să împiedece aceasta fără întârziere.

Egipteanca strigă: „Oprește-te!” și, aruncându-se către sinu-ci-gaș, apucă lațul frânghiei cu mâinile.

Necunoscutul era un om în vârstă, de origine elenă, cu fața întristată și în haină cernită, cu margenea necusută. Văzând pe Egipteanca, nu s'a speriat, ci mai mult s'a supărat și i-a spus :

— Ce nenorocire! O fi un duh rău care te-a trimes aici pentru a opri hotărîrea mea ?

— De ce vrei tu să mori, când viața e atât de frumoasă?, îi răspunse Egipteanca.

— Poate viața e frumoasă pentru tine și cei la fel cu tine, cari trăiesc în plină îndestulare. Mai înainte și eu găslam în ea bine, dar acuma soarta și-a înturnat fața de la mine, și viața îmi este o greutate insuportabilă; tu greșești, când vrei să mă împiedeci de a muri. Du-te de aici pe drumul tău și-mi lasă mie posibilitatea de a mă scăpa prin frânghia mea din această groapă a vieții, unde nu mai am voința de a mă chinui între noroiu și jăratec arzător.

Fata nu se învoi să-l lase și-i spuse: — Eu nu te voi lăsa să te, spânzuri, ci voiu striga, și numai decât vor veni oamenii miei. Mai bine pune frânghia ta supt haină și vino cu mine în casa mea: îmi povestești acolo durerea ta, și, dacă e posibil s'o ușurez, eu fac asta, iar, dacă nu poate într'adevăr să fie niciun ajutor, cum gândești tu, atunci ieși de la mine cu frânghia ta unde vrei; eu nu te voiu împiedeca, și tu vei avea încă timp a te agăța pe copac.

— Bine, răspunse necunoscutui, și, oricât mi-e de greu a întârzia încă pe pământ, totuși tu îmi pari așa de milostivă, ochii tăi exprimă atâta inteligență, iar vocea îți este atât de mângâietoare, că doresc a mă supune ție. Iată, frânghia mea este ascunsă supt haină, și sânt gata a te urma.

Egipteanca duse pe necunoscutul desperat în casa ei orânduită, porunci unei slugi să aducă fructe și băutură răcoritoare, și, așezând pe oaspete între perini moi, pe un covor splendid, ieși să schimbe rochia ei de baie. Când se întoarse, se așeză și ea lângă oaspete, iar la spatele lor stau două servitoare negre și cu mișcări ușoare ale sforilor de mătasă începură a legăna un evantaliu parfumat din pene mari și viu colorate, care era suspendat de tavan.

Egipteanca doria să afle cât mai răpede istoria tristă a necunoscutului, — dorință îndeplinită imediat de necunoscut. Povestirea lui a fost simplă și fără multe cuvinte. Elenul care încercase a se sinucide nu de mult a fost avut o avere mare, dar suferise nesuccese în afaceri și făcuse atâtea datorii că n'a mai putut a se socoti cu creditorul său. În această grea împrejurare el încercă să capete mila creditorului, dar a fost în ză-

dar: bogătaşul se învoia a-i dărui indulgența, dar numai cu o condiție teribilă.

— În ce constă condiția aceasta? întrebă Egipteanca.

— Eu nu pot să ți-o spun în prezența slugilor tale.

Aza ordonă servitoarelor să plece.

— Eu am o fiică de vârsta ta: se numește Io. Este ca și tine supțire la trup și frumoasă la față, iar despre inima ei judecă și tu, cum poți, după următoarele.

Creditorul meu, un om imoral, mi-a spus: „Dă-mi pe Io a ta, și atunci te voi elibera din temniță; altfel tu te vei istovi în cătușe”. Eu am fost jignit și nu voiam să aud despre aceasta. Și mi-a fost încă mai greu pentru că sărmana Io a mea are logodnic. El e sărac, dar de spirit înălțat, și fiica mea îl iubește din copilărie; în afară de asta și soția mea n'ar putea suporta o profanare atât de mare — să devie fiica noastră o întreținută. Dar după un năcaz vine un altul: îți inchipui o nouă durere; fiica mea a aflat toate acestea și azi mi-a spus cu o voce înceată:

— «Tată, eu știu tot... Eu nu mai sânt copilă... M'am hotărît, tată..., pentru ca să nu fie încătușat gâtul tău bătrân... Iartă-mă, tată..., m'am hotărît». Și Io începu să plângă în suspine, și eu am plâns împreună și mai tare, și am încercat să-i schimb această hotărâre, dar ea îmi răspunse:

— «Iubirea către tine și către mama, care n'ar suporta umilința ta, vorbește acum în mine mai tare decât iubirea către logodnicul meu: el e tânăr, — continuă ea înghițindu-și lacrimile care curgeau: el va iubi pe o alta, și cu ea poate să cunoască el fericirea vieții casnice, iar eu..., eu sânt fiica ta..., sânt fiica mamei mele... Voi m'ați crescut... Voi sânteți bătrâni... Nu-mi spune niciun cuvânt, tată, fiindcă eu m'am hotărât».

Apoi ea m'a amenințat că, dacă o contrazic, nu va aștepta până mâne, data fixată de creditor, ci se va duce la el în aceeași clipă.

Necunoscutul și-a șters lacrimile de pe față și a terminat așa:

— Și ce să-ți mai spun eu mai departe? Io are caracter hotărît și ne iubește pe mine și pe maică-sa călduros... E în zădar să discuți cu ea dacă a hotărît ceva... Am înduplecat-o numai să aștepte până mâne, și i-am mințit că am încă o speranță în cineva... Ziua întreagă am umblat ca un nebun, apoi m'am întors acasă, am îmbrățișat pe soția mea, am îmbrățișat pe blânda Io, și le-am lăsat împreună, luând în taină frânghia, și am fugit să caut un loc ascuns unde aș fi putut să termin suferințele mele. Tu m'ai împiedecat, dar în schimb ai ușurat durerea mea cu mila ta. Îmi e drag să privesc fața ta frumoasă și bună ca fața copilei mele Io. Să te binecuvinteze Cerul, și acum adio, și nu mă împiedeca: mă duc să isprăvesc cu mine. Când eu nu voi mai fi în viață, Io nu va avea frica de cătușa care poate să fie pusă pe gâtul tatălui său, și ea se va căsători cu logodnicul ei, dar nu se va vinde pe sine, pentru tată, bogătaşului.

*

Egipteanca ascultă cu atenție întreaga poveste a necunoscutului, și apoi zise privind-i drept în față :

— Eu înțeleg cu totul pe blânda fiica ta, și mie îmi place lo: are inimă bună.

— Cu atât e mai greu pentru mine,—răspunse necunoscutul.

— Înțeleg și asta; dar spune-mi, cât datorești tu creditorului?

—O, prea mult, răspunse necunoscutul, și a numit o sumă mare. Aceasta făcea toata averea Egiptencii.

— Vino la mine mâne, îți dau suma asta.

Necunoscutul rămase uimit: el fu cuprins de o mare bucurie, și totuși nu-l venia să creadă cele ce auzia, și apoi începu să-i spuie că nici nu îndrăznește să primească de la dânsa un ajutor atât de mare. Îi aduse aminte că datorica lui face o sumă prea însemnată, și o rugă să se gândească dacă nu e un sacrificiu prea mare, pe care el nu e în stare să-i promită că-l va putea întoarce.

— Asta nu e treaba ta, răspunse Egipteanca. Și încă, adause el, îți aduci aminte că eu sânt dintr'un alt popor: sânt Elen, și amândoi sântem de diferite religii.

Aza pentru o clipă își plecă genele ochilor ei lungi, ca migdala, și-i răspunse:

— Eu nu știu în ce stă religia ta: asta e treaba preoților noștri; dar eu cred că noroiul murdărește piciorul Grecii ca și piciorul fiecărei alteia, și pe fiecare la fel îl arde jăratecul arzător. Nu mă tulbura, Grecule, lo mi-a câștigat inima. Du-te, îmbrățișează pe fiica și soția ta, și vino la mine mâne.

Și, când necunoscutul s'a fost dus, Aza în aceeași clipă a luat din nou veșmântul ei și a mers la un cămătar bogat. Își amanetă toată averea pentru un preț înalt și aurul căpătat îl dădu a doua zi necunoscutului.

Iar, peste puțină vreme, când trecu data amanetării, cămătarul veni cu lista de ipotecă și luă tot ce avu Aza, și ei i-a trebuit să lase casa ei și grădina și să iasă într'o singură rochie sărăcicioasă. Acuma, nu mai avea nici bani, nici adăpost.

În scurtă vreme o văzură în situația aceasta foștii cunoscuți ai părinților ei, și-i spuneau:

— Tu ești nebună, Aza; vezi, la ce ai ajuns cu bunătatea ta fără socoteală!

Aza răspunse că bunătatea ei n'a fost fără socoteală, fiindcă acuma numai ea singură va suferi, dar altfel ar fi perit o întreagă familie. Și li-a povestit totul despre necazul Elenului.

— Atunci ești nebună de două ori mai mult dacă ai făcut aceasta pentru oameni de religie străină!

— Nu rasa, nici religia, dar oamenii suferiau, răspunse Aza. Auzind acest răspuns, cunoscuții simțiră contra Azei încă mai multă ciudă.

— Tu vrei să strălucești cu bunătatea ta către străini; atunci

trăiește cum știi. Și toți au lăsat-o soartei, iar soarta pregăti pentru ea o ispită crudă.

Aza nu putu evita necazurile grele din cauza educației ei; ea nu fusese de loc pregătită pentru a căpăta pâinea ei prin muncă. Avea tinerețe, frumuseță, minte curată și chiar pătrunzătoare și suflet înălțat, dar nu învățase nicio meserie.

Gingașul corp a fost prea slab pentru munca brută: lucrătoarele de pe malul râului o izgoniau; nu putea duce coșuri cu fructe, nici cărămizi la zidiri, și, când vru să spele rufe pe râu, cenușa de papură arsă a Nilului îi mănca mâinile gingașe, iar, privind mereu cum curge Nilul, ameți așa încât căzu în apă și pe jumătate moartă a fost scoasă din râu.

Aza era într'o stare desperată. Seara sta într'o rochie udă și-i era foame. I-a dat o bucată de covrig de orz uscat o desfrânată de pe mal, una dintre acelea multe care umblau pe malul Nilului așteptând pe marinarii străini cari treceau pe acolo seara; femeia asta îi dete Azei loc pentru a dormi pe rogojina ei; aceiași o înveli contra frigului de noapte cu haina ei uscată, și apoi... Aza s'a făcut și ea, ca aceasta, o desfrânată de pe mal.

Toți cari au fost cunoscut pe Aza s'au întors de la dânsa. Aza pieria, Câte-odată venia la foasta ei grădină, supt acel copac de creanga căruia a vrut să se spânzure necunoscutul salvat de dânsa, și-și aducea aminte povestea lui. În totdeauna găsia că n'a putut să facă altfel decât cum a făcut: să sufere ea, dar lo și bătrânii ei să fie salvați! Aceasta-i făcea bucurie Azei și-i dădea putere de a suferi umilința ei, dar în alte clipe era aproape de desperare și gata a se arunca în Nil. Atunci se așeza de-asupra povârnișului pe un deal nisipos, roșu ca un bulgăr de sânge uscat, și gândia dacă totdeauna trebuie să fie așa: cei cu inimă bună să se afle între noroiu și jăratec arzător?

— Ori să fii indiferentă către năcazurile omenеști, ori să te îneci în năcaz tu însăți? Ori, alegerea a treia, să plutești între noroiu și jăratec. Pentru ce atunci inimilor noastre li-a fost dat să cunoască mila! Ori Cerul e crud? De ce nimeni nu se scoboară de acolo și nu arată oamenilor cum să facă așa ca viața să fie mai bună; să nu fie nimeni prigonit, să nu fie mândri, prea săturați și cerșitori? O, dacă s'ar coborî de acolo un asemenea om, cum ea, săraca Aza, ar dori să plângă la picioarele lui și să îndeplinească în toată viața ce-i va ordona el!

Într'o astfel de dispoziție umbla Aza odată pe malul Nilului. Într'un loc pustiu, și nu întâlnea nici pe marinarii grosolani. De două zile nu mâncase nimic și simția o foame chinuitoare. În ochii Azei se făcea ceață. Se apropiè de râu și se închină pentru a bea, dar în aceiași clipă se retrase înapoi, speriată: ei înseși i-a fost frică de fața istovită cu ochii stinși. Dar nu e de mult când nimeni nu îndrăznea s'o cheme altfel decât „Preafrumoasa Aza“.

— O, eu înțeleg acum ce înseamnă aceasta. Nu mai sânt eu «prea-frumoasa Aza» oamenii cei mai pierduți acum au frica de mine! Foamea s'a apropiat, foamea crudă... Dar eu nu mă revolt... Eu trimet salutarea cea din urmă a mea Cerului care mi-a dat dorința de a iubi pe alții mai mult decât pe mine, și cu asta mor.

Fugi către râu, ca să se înece, și neapărat ar fi făcut aceasta, dar pe neașteptate cineva o prinse de umăr, și, întorcându-și capul, văzu înaintea ei un om în vârstă, de un aspect modest și îmbrăcat străin.

Aza l-a luat drept unul dintre acei străini cari vin în acest loc cu scopul cunoscut de dânsa — și-i spuse:

— Lasă-mă în pace: nu vreau să mă duc astăzi cu tine.

Dar necunoscutul nu plecă, ci o privi mângâietor și-i spuse:

— Ai greșit, soro, eu n'am avut intenție să-ți spun ceva rău. Mi s'a părut că tu te afli într'o luptă cu tine.

— Da, eu scot picioarele din noroiu și vreau să calc pe jăratec. Pentru asta-mi trebuie putere.

— Tu ești foarte slabă.

— Eu n'am mâncat două zile.

— Dar mănâncă, atunci, răpede: eu am pâne și pește copt.

Străinul în grabă își luă de pe spate traista de pânză și-i dăde Azei pește și pâne și o sticlă de apă amestecată cu vin. Aza începu să mănince, bând câte o dată puțină apă cu vin, iar, când întâia, cea mai chinuitoare, foame i-a fost săturată, își întoarse ochii către necunoscut și-i spuse încet:

— Nu e bine că eu mănânc mâncarea ta; tu călătorești, și îți trebuie rezervă pentru tine însuși.

— Nu te îngriji de acest lucru, soro; eu pot suferi aceasta, și crede-mă că a suferi e cu mult mai ușor decât a vedea pe cei ce sufăr.

Aza tresări.

— Străine!, — spuse ea: tu mi-ai dat mâncarea și vorbești bine... Dar de ce m'ai numit tu de două ori soră? Ori nu înțelegi tu cine sânt eu?

— Tu ești creștina lui Dumnezeu la fel cu mine, și sora mea. Nu e treaba mea ce au făcut din tine acum necazurile vieții și cruzimea oamenilor.

Aza-și îndreptă spre el ochii ei din nou strălucitori, ca în timpurile trecute, și exclamă:

— Tu mă arzi cu cuvintele tale: ori tu ești trimesul zeilor?

— Eu sânt un om așa de simplu ca și tine, dar toți noi sântem trimeseși aici de Dumnezeu pentru a ne iubi unii pe alții și a ne ajuta unii pe alții în năcaz.

— Dar, dacă ești tu un om simplu, cine te-a învățat a vorbi așa, că inima mea arde și tremură?

— Ne așezăm aici împreună, și-ți voi povesti cine m'a învățat să vorbesc așa.

Nenorocita Aza se turbură încă mai tare.

— Cum? spuse ea: tu vrei să te așezi lângă mine! Oamenii onorabili te pot vedea cu o desfrânată, și ce li vei spune atunci pentru a te îndreptăți?

— Li voi spune că cel care este mai onorabil decât ei toți nu se scârbia de o ființă așa cum spui tu.

— Dar cine a fost el?... N'am auzit eu despre cineva așa... Ci tu vorbește despre el, și cuvintele tale verse o nouă viață în inima mea... Poate el este care te-a învățat?

— Tu n'ai greșit: el m'a învățat.

Aza începu să plângă.

— Cum ești tu fericit, cum ești tu fericit, străine! Unde este el, unde este acest trimes din ceruri?

— El e cu noi.

— Cu noi! Cu mine! Nu râde de sărmana Aza! Aza e nenorocită... Spune-mi unde este el, și eu voi fugi acolo... Eu îi voi cere îndurare, și, poate, el îmi dă viață nouă.

Străinul el însuși fu emoționat.

— Linștește-te, spuse el; tu vei avea viață nouă, numai lasă pe cea veche, lasă mai repede ce te apasă din trecut.

— Ascultă atunci, cine sânt eu, exclamă cu înviore Aza —, și povestii tot ce a fost cu ea, iar, când povestea s'a terminat, adăugă pentru a se îndreptăți:

— Oamenii spun că ar fi trebuit să socotesc altfel, dar eu n'am putut: inima mea biruise rațiunea...

— Cine pune mâna pe plug, iar apoi șovăiește, nu e plugar. Nu regreta fapta ta.

Aza privi în jos și spuse:

— Nu regret asta... Dar mi-e greu a gândi la ce a fost după...

— După ce ai îndeplinit lucrul sfânt al iubirii, o întrerupse străinul, după ce te-ai uitat pe tine pentru a salva pe alții... Lasă renunțările acestea! Când jăratec arzător arde picioarele, picioarele se târăsc în noroiu rece, dar iubirea acopere mulțimea păcatelor, și petele roșii le face să fie albe ca lâna mielului...

Ridică sus fața ta... Primește de la mine salutare creștină, și știi că el, către care zboară sufletul tău, a scris cu degetul pe nisip păcatul tău și a lăsat ca vântul să-l șteargă.

Aza își ridică fața și plânse, iar creștinul o privia: genunchii lui s'au îndoit imperceptibil, el i se închină ei până 'n pământ și spuse încet:

— E vie! E vie!

Mângâierea s'a săvârșit, a venit viața nouă în sufletul Azei cel turburat. Creștinul îi deschise în cuvinte scurte dogma lui Hristos și termină cu o nouă laudă pentru inima ei, dar Aza numai decât vroia să știe: ori sânt oameni cari trăiesc după dogma aceasta în iubirea mutuală, pe lângă care nu e loc nici pentru condamnare, nici pentru rău, nici pentru miserie?

— Ei, așa a fost, răspunse creștinul.

— Dar de ce nu sânt toți așa și azi?

- Asta e greu, soro.
- În ce e greutatea aici?
- Ascultă cum au trăit.

Creștinul îi cită din memorie câteva paragrafe din Faptele Apostolilor:

„Mulțimea celor cari au crezut în mântuirea dogmei Lui au avut o singură inimă și un singur suflet: nimeni nu privia averea lui ca pentru sine, căci totul îl aveau comun, și tot ce aveau împărțiau după nevoia fiecăruia, și în fiecare zi se adunau împreună și împreună luau masa în veselie și în simplitatea inimii” (Faptele Apostolilor, IV, 32).

- Cât de frumos e!, exclamă Aza.
- Dar cât de greu!

„Așa losie numit de apostoli Varnava, ceia ce înseamnă „fiul mângâierii”, levit, originar din Cipru, care a avut moșie, o vându și aduse bani la picioarele Apostolilor” (37).

După multe zile posomorâte fața Azei se luminează cu o zâmbire fericită; Varnava și-a dat moșia și i-au numit: „fiul mângâierii”...

Aza ridicase fața mai sus și spuse:

- Asta nu e greu.
- Du-te acuma de aici acolo unde te trimet eu și povestește oamenilor la cari vei ajunge tot ce mi-ai povestit mie.
- Străinul i-a numit lăcașul unde se adunau creștinii Alexandriei și i-a spus cine e episcopul lor.

Aza, fără nicio clipă de întârziere, s'a sculat și s'a dus după cum i-a arătat el.

Când Aza sosi, un cleric imediat a recunoscut-o și i-a spus:

— Mi se pare că eu cunosc fața ta; tu semeni mult cu o desfrânată care umbla des pe malul Nilului.

— Eu însămi sânt desfrânată aceasta, — răspunse Aza—, dar nu vreau să mă întorc pe acolo unde tu ai putut să mă vezi, ci doresc să fiu creștină.

— Asta e frumos, dar trebuie mai întâiu să te curățești cu post și pocăință.

— Sânt gata a îndeplini tot ce trebuie.

I-a spus cum trebuie să postească: a mers și mult timp a postit, mâncând numai ce-i dădeau oamenii din milă. În sfârșit s'a istovit și a venit din nou, cerând să fie botezată și primită în comunitate cu toții.

Clericii i-au spus că trebuie să facă pocăința înaintea tuturor.

— Da, pentru asta am venit, să spun tuturor cât de rea a fost viața mea; dar acuma nu mai am putere și mă tem că în curând voi muri. Vă rog: spuneți episcopului că eu cer să fiu primită mai repede în comunitate.

Clericii i-au spus episcopului, iar acesta a poruncit pentru Aza un catehizator, care să-i explice Simbolul Credinții și după aceasta toate dogmele, iar apoi Aza putea fi botezată.

Dar Aza n'a ajuns până la aceasta; dorința ei nerăbdătoare de a primi numele creștin și de a trăi cu toți creștinii împreună o rodea; se jălia și plângea, dar toți o nesocotiau.

Și atunci s'a săvârșit o minune: când Egipteanca oropsită stătea culcată, bolnavă, într'o mică magazie, acolo intrară peste noapte doi bărbați senini și o îmbrăcară în albe haine de botezare. În ele a și rămas pe pământ corpul mort al Azei, iar sufletul ei viu a zburat în locuințele celor vii.

Moartea Azei îmbrăcată în haine de botezare a stânjenit pe clerici: n'au știut după care rit trebuia să fie înmormântată femeia asta, dar pe neașteptate sosi acel străin care vorbise cu răposata Aza pe malul Nilului. Acesta era un filosof și presviter din Siria, prietenul lui Isaac Sirianul; el se întorsese aici din inspirația sufletului.

Se închină asupra Azei și începu să cetească rugăciuni creștine, iar, în timp ce el se ruga, mortul trup al Azei a fost îngropat. Dar Sirianul încă multă vreme stătu și privi în depărtare: el gândia la ceva, și buzele lui se mișcau.

L-au întrebat :

— Se pare că tu vezi ceva neobișnuit.

— Da, — răspunse el —, eu văd parcă cerul cum se deschide... și acolo... întră cineva...

— Ori e cu puțință să fie desfrânata acela?

— O, nu! Pe desfrânata ași îngropat-o în noroiu.. Eu văd parcă un fum ușor de jăratec arzător cum se unește cu lumina: mi se pare că se înalță fiica mângâierii.

Traducere după Lescov, de Maria Șmidt.

DIN LITERATURA ARMEANA

CÂNTEC TĂRZIU.

*Noaptea e nespus de suavă,
Scăldată 'n miresme amețitoare.
Trec beat, din aleie luminoase:
Noaptea e nespus de suavă.*

*Din vânturi și Mări îmi vin sărutări,
Din văzduhul ce mă 'nconjoară.
Noaptea e cântarea sufletului meu:
Din vânturi și Mări îmi vin sărutări.*

*Dar lumina din sine-mi se stinge
pe 'ncetul.*

*Stelele și Luna
Îmi dau fericirea,
Dar lumina din sine-mi se stinge
pe 'ncetul.*

Traducere de Hermina M. Căbadian.